

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova
Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca

"Aprobat"

Directorul Colegiului „Mihai Eminescu” din Soroca

Tatiana Vișniovaia

18 februarie 2019

Curriculumul stagiului de practică
Practica de specialitate (psihopedagogică)

Specialitatea

11210 Educație timpurie

Calificarea:

Educator

Approbat:

la sedința Consiliului Profesor al Colegiului „Mihai Eminescu” din Soroca, din 18 februarie 2019

Director

Tatiana Vișniovaia

Autor:

Burlacu Zinaida, grad didactic doi, Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca.

Railean Viorica, grad didactic doi, Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca.

Recenzent:

Dubciuc Ludmila, grad didactic superior, Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic

<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>

Cuprins

I. Preliminarii	4
II. Motivația, utilitatea stagiului de practică pentru dezvoltarea profesională	4
III. Competențele profesionale specifice stagiului de practică	4
IV. Administrarea stagiului de practică	5
V. Descrierea procesului de desfășurare a stagiului de practică.....	5
VI. Sugestii metodologice	8
VII. Sugestii de evaluare a stagiului de practică	10
VIII. Cerințe față de locurile de practică	11
IX. Resursele didactice recomandate elevilor	11
X. Anexe	13

I. Preliminarii

Practica de specialitate (psihopedagogică) se va organiza în anul II, semestrul III. Studenții practicanți vor realiza observări ale procesului educațional, vor organiza experimente, teste cu preșcolarii în diferite grupe de vârstă, vor determina modele de stabilire a relațiilor dintre adulți și copii în instituția preșcolară, se vor cunoaște cu programul zilei copilului în grădiniță.

Practica de specialitate (psihopedagogică) a elevilor se efectuează în instituțiile de aplicație.

Accentul se va pune pe construirea relațiilor de cooperare între educator-practicant, între stagii sau pe lucrul individual respectând cerințele curriculare.

Curriculumul pentru Educație Timpurie oferă repere, încurajează și, concomitent, solicită cadrului didactic, elevului-practicant:

- realizarea unui proces educațional de calitate și dezvoltarea continuă a calității prin prisma corelării cu Standardele de învățare și dezvoltare a copilului de la naștere până la 7 ani, inclusiv prin reflectarea asupra practicii zilnice;

Programa stagiului de practică se realizează pe parcursul semestrului, numărul de ore fiind stipulat în planul de învățământ.

II. Motivația, utilitatea stagiului de practică pentru dezvoltarea profesională

Stagiul *Practica de specialitate (psihopedagogică)* se desfășoară cu scopul de a cultiva dragostea elevilor față de viitoarea profesie. Ea contribuie la formarea competențelor profesionale, psihologopedagogice a viitorilor educatori. Impactul efectuării stagiului de practică este adaptarea la noua lor situație în instituția preșcolară rol de observator activ, în crearea condițiilor de studiere a modulelor previzate de planul de învățământ în dezvoltarea unei cariere profesionale de succes. Pe parcurs practicanții se învață să colaboreze cu educatorul instituției de educație timpurie, să comunice cu copiii, să-și formeze deprinderi de a observa, evalua și a aprecia fenomenele social-pedagogice real existente, cauzele, condițiile și caracterul apariției și dezvoltării lor.

Activitatea personalului didactic de educație și îngrijire este completată conform Curriculei pentru educație timpurie cu activități de pregătire metodic-științifică, în care se realizează:

- ✓ proiectarea și pregătirea activității zilnice,
- ✓ studiul individual,
- ✓ confecționarea materialului didactic,
- ✓ consemnarea observațiilor asupra copiilor în Caietul de observații.

Stagiul de practică cuprinde următoarele tipuri de activități:

- a) Activități de observare a procesului educațional, a conduitei copiilor și relațiile dintre ei.
- b) Activități de cunoaștere și caracterizare psihopedagogică a copiilor.

III. Competențele profesionale specifice stagiului de practică

Curriculumul pentru Educație Timpurie, axat pe competențe, asigură abordarea holistică și individuală a copiilor prin racordarea concomitentă a domeniilor de dezvoltare: fizică, socio-emoțională, cognitivă și lingvistică.

Competențele profesionale specifice stagiului de practică, derivă din competențele-cheie a sistemului de învățământ, competențele profesionale, stagiului de practică:

- CS1. Pregătirea pentru stagiul de practică prin studiul individual;
- CS2. Cunoașterea specificului procesului de învățare la copilul de vârstă preșcolară;
- CS3. Acționarea în baza normelor de ocrotire a vieții și sănătății copiilor;
- CS4. Organizarea unor momente educative cu copiii de vârstă preșcolară;
- CS5. Consolidarea și aplicarea în practică a cunoștințelor însușite la cursurile de pedagogie, psihologie și metodici particulare;
- CS6. Planificarea și desfășurarea programului zilei în I jumătate a zilei;
- CS7. Planificarea și desfășurarea activităților instructiv-educative la diferite grupe de vârstă;
- CS8. Formarea priceperii de selectare și utilizare a materialelor cu conținut demonstrativ-stimulativ;
- CS9. Inițierea studenților în operarea cu metode și tehnici de cunoaștere a copilului și grupului preșcolar educațional și întocmirea caracteristicii psihopedagogice;
- CS10. Educarea la studenți a capacității de autoinstruire prin deschidere permanentă spre inovație și activitate didactică creatoare.

IV. Administrarea stagiului de practică

Denumirea stagiului de practică	Semestrul	Numărul de săptămâni	Numărul de ore	Perioada	Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
Practica de specialitate (psihopedagogică)	III	15	60	3 ore/ o zi în săptămână	inițială curentă finală	2

V. Descrierea procesului de desfășurare a stagiului de practică

Activități / Sarcini de lucru	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Durata de realizare
<p>A1. Instruirea introductiv-generală.</p> <p>S1. Obiectivele și conținutul tematic al stagiului de practică.</p> <p>S2. Obligațiile elevului-practicant.</p> <p>S3. Modalități de completare a documentației</p>	<p>1.1 Înregistrarea obiectivelor și a conținutului tematic în agendă.</p>	<p>Verificarea documentației pentru practică.</p>	<p>Săptămâna 1</p>
<p>A2. Cunoașterea cu instituția preșcolară – baza practicii pedagogice.</p> <p>S1. Convorbire cu directorul instituției preșcolare despre organizarea procesului educațional. Dotarea didactică.</p> <p>S2. Studierea corespunderii mediului educațional, cerințelor curriculare.</p> <p>S3. Elaborarea hărții mediului educațional al grupei. Fișa nr. 1</p>	<p>Înregistrarea datelor despre instituția preșcolară.</p> <p>Studierea mediului educațional și înregistrarea celor observate în agendă.</p> <p>Elaborarea Hărții metodologice a mediului intern și extern. Fișa nr. 1</p>	<p>Verificarea agendei cu analiza planificării, portofoliulu cu proiectare.</p>	<p>Săptămâna 2</p>
<p>A3. Observarea programul zilei.</p> <p>S1. Activitatea copiilor în diferite momente ale zilei. Diversitatea activităților copiilor.</p> <p>S2. Studierea copiilor în baza produselor Educației prin arte (desene, lucrări de modelaj, aplicații, menaj și alte lucrări creative).</p>	<p>Înregistrarea programului zilei.</p> <p>Studierea copiilor în baza produselor. Diversitatea activităților</p>	<p>Verificarea agendei cu analiza planificării, portofoliulu</p>	<p>Săptămâna 3</p>
<p>A4. Observarea programul zilei.</p> <p>S1. Activitatea copiilor în diferite momente ale zilei.</p> <p>S2. Diversitatea activităților copiilor.</p> <p>Studierea copiilor în baza produselor Educației prin arte (desene, lucrări de modelaj, aplicații, menaj și alte lucrări creative).</p>	<p>4.1 Înregistrarea programului zilei. Studierea copiilor în baza produselor. Diversitatea activităților</p>	<p>Verificarea documentației</p>	<p>Săptămâna 4</p>
<p>A5. Observarea organizării proceselor de regim.</p>	<p>5.1 Planificarea, organizarea și desfășurarea primirii,</p>	<p>Verificarea modului de</p>	<p>Săptămâna 5</p>

<p>S1. Analiza volumului deprinderilor cultural-igienice însușite de unii copii.</p> <p>S2. Realizarea de activități practice de menaj în sala de grupă.</p>	<p>gimnasticii matinale și a tipurilor de jocuri.</p> <p>Înregistrarea studierii copiilor în baza produselor.</p>	<p>realizare sarcinilor și a activității.</p>	
<p>A6. Relațiile copiilor cu adulții și semenii.</p> <p>S1. Particularități ale comunicării (conversații despre casa părintească, locul de trai.)</p> <p>S2. Determinarea sistemului de atitudini emoționale față de membrii familiei, alți copii și persoane adulte. Caracterul întrebărilor adresate.</p>	<p>6.1 Înregistrarea organizării proceselor de regim</p> <p>Realizarea de activități practice de menaj în sala de grupă</p>	<p>Verificarea modului de realizare sarcinilor și a activității.</p>	<p>Săptămâna 6</p>
<p>A7. Studiarea personalității copilului preșcolar.</p> <p>S1. Formarea imaginii pozitive despre sine și dezvoltarea independenței.</p> <p>S2. Formarea reprezentărilor de orientare în mediul natural și social. Fișa nr. 6</p>	<p>7.1 Dezvăluirea datelor.</p> <p>Fișa nr. 6: "Cine sunt Eu?".</p>	<p>Verificarea modului de realizare sarcinilor și a activității.</p>	<p>Săptămâna 7</p>
<p>A8. Studiarea nivelului de dezvoltare a percepției formei obiectelor și poziției spațiale a lor.</p> <p>S1. Recunoașterea obiectului prin pipăit.</p> <p>Redarea prin desen a formei obiectelor.</p> <p>Fișa nr. 7</p>		<p>Verificarea modului de realizare sarcinilor și a activității.</p>	<p>Săptămâna 8</p>
<p>A9. Organizarea sondajului.</p> <p>S1. Organizarea sondajului la determinarea intereselor copiilor prin completarea tabelului: „Vreau să știu”/ „Vreau să fac”/ „Vreau să pot”. Fișa nr. 8</p>	<p>Înregistrarea sondajului la determinarea intereselor copiilor prin completarea tabelului „ Vreau să știu”/ „Vreau să fac”/ „Vreau să pot”</p>	<p>Verificarea modului de realizare sarcinilor și a activității.</p>	<p>Săptămâna 9</p>
<p>A10. Diagnosticarea gradului de dezvoltare.</p> <p>S1. Diagnosticarea gradului de dezvoltare a operațiilor gândirii logice la copiii preșcolari prin intermediul diverselor sarcini de învățare. Fișa nr. 9</p>	<p>Observarea și înregistrarea: gradului de dezvoltare a operațiilor gândirii logice cunoașterii de sine „Cine sunt eu?”</p>	<p>Verificarea modului de realizare sarcinilor și a activității.</p>	<p>Săptămâna 10</p>

<p>A11. Implicarea copiilor.</p> <p>S1. Implicarea copiilor preșcolari în activități de învățare.</p> <p>S2. Determinarea stilului și a aptitudinilor de învățare (vizual, auditiv, experimental sau combinarea lor) și funcțiile acestora.</p> <p>Fișa nr. 10</p>	<p>Determinarea stilului de învățare</p>	<p>Verificarea modului de realizare sarcinilor și a activității.</p>	<p>Săptămâna 11</p>
<p>A12. Observarea activității de joc.</p> <p>S1. Observarea activității de joc copiilor.</p> <p>S2. Rolul fundamental al jocului ca modalitate naturală de a învăța.</p> <p>Interacțiunea copil – copil, copil – adult în activitatea de joc. Fișa nr. 11</p>	<p>Observarea, înregistrarea și interpretarea activității de joc a copiilor.</p>	<p>Verificarea modului de realizare sarcinilor și a activității.</p>	<p>Săptămâna 12</p>
<p>A13. Observarea comportamentului copiilor.</p> <p>Observarea comportamentului copiilor și determinarea unor abateri în dezvoltarea lor: văzul, auzul, motricitatea, socio-afectiv, limbajul. Fișa nr. 12</p>	<p>Observarea comportamentului copiilor</p>	<p>Verificarea modului de realizare sarcinilor și a activității.</p>	<p>Săptămâna 13</p>
<p>A14. Studiarea participării copiilor.</p> <p>S1. Studiarea participării copiilor la activități pe interese.</p> <p>S2. Arii de stimulare a interesului.</p> <p>Fișa nr. 13.</p>	<p>Realizarea schematică a centrelor pe interese</p> <p>Observarea activității copiilor în ariile de stimulare /centre.</p>	<p>Verificarea modului de realizare sarcinilor și a activității.</p>	<p>Săptămâna 14</p>
<p>A15. Totalizarea rezultatelor activității practicanților.</p> <p>S1. Oformarea documentației necesare</p> <p>S2. Prezentarea produselor didactice.</p> <p>S3. Susținerea raportului de totalizare</p>	<p>15.1 Realizarea raportului elevilor despre activitățile realizate, rezultatele obținute.</p>	<p>Verificarea documentației (portofoliu, agenda etc.)</p>	<p>Săptămâna 15</p>

VI. Sugestii metodologice

Delegarea elevilor la stagiile de practică este anticipată de informarea acestora cu privire la tipul, locul realizării stagiului de practică, normele și cerințele securității și sănătății în muncă, precum și alte aspecte organizatorice. Elevilor li se înmânează:

- ✓ Extras din ordin de repartizare la stagiul de practică;
- ✓ Curriculumul stagiului de practică;

✓ Agenda formării profesionale, care reprezintă un instrument de înregistrare și monitorizare a activităților realizate de student la locul de desfășurare a stagiului de practică. Agenda include:

- a. Denumirea instituției de învățământ, grupa;
- b. Numele prenumele elevului;
- c. Perioada, durata desfășurării stagiului de practică;
- d. Conducătorul de practică – profesorul metodist din cadrul instituției de învățământ;
- e. Conducătorul de practică din partea instituției de educație timpurie;
- f. Drepturile și obligațiunile elevului;
- g. Activitățile și sarcinile de lucru, inclusiv sarcini individuale prevăzute conform curriculumului;

Sugestiile metodologice de bază constau în elaborarea și organizarea activității pe perioada stagiului de practică, axat pe formarea la elevii practicanți a competențelor profesionale. Stagiul de practică are caracter aplicativ, accentul va fi pus pe metodele active în care elevul să fie subiect cu rol de participant activ, încrezut și responsabil pentru activitatea desfășurată.

Direcțiile de bază în alegerea strategiilor didactice vor fi:

- ✓ metodele active: învățarea prin descoperire; învățarea problematizată; învățarea prin cooperare; exercițiul; simularea; jocul de roluri;
- ✓ realizarea unor observații: observarea sistematică și independentă a activităților din procesul educațional organizat cu copiii; studiul de caz; elaborarea unor planuri de acțiuni;
- ✓ operarea cu diferite activități: interpretarea acțiunilor observate, implicarea în activități de joc; elaborarea de fișe individuale pentru activitate în centre; a prezentărilor PowerPoint; mesajelor etc.

Ele vor contribui la dezvoltarea receptivității, capacității de abordare rațională a problemelor în educația timpurie a copiilor, care vor ajuta elevul practicant să se inițieze în specialitatea de educator.

Cerințele față de activitatea zilnică a studentului-practicant:

- Respectarea conținutului curricular al stagiului de practică.
- Responsabilitate pentru ocrotirea vieții și sănătății copiilor.
- Folosirea adecvată a procedeelelor de observare, înregistrare, interpretare și expunere a gândurilor.
- Stabilirea relațiilor de colaborare cu pedagogii instituției și semenii.
- Implicarea periodică în organizare de jocuri șiale activități individuale cu copiii preșcolari.

Strategiile didactice sugerează trasee generale de parcurs, modele de acțiune, care presupun o serie de decizii pe care le adoptă conducătorul practicii cu privire la desfășurarea stagiilor de practică.

Conceptul de strategie didactică are cel puțin trei accepțiuni:

- a) un anumit mod de abordare a predării și învățării;
- b) un anumit mod de combinare a metodologiei cu mijloacele didactice;

c) un mod de programare, ordonare, ierarhizare optimă a etapelor unui demers didactic.

O capacitate foarte importantă a unui cadru didactic în secolul XXI este gândirea critică și autorefecția. Cadrul didactic de azi trebuie să fie proactiv în baza autorefecției și gândirii critice care stau la baza selectării, prelucrării și aplicării informațiilor provenite din diferite surse, având totdeauna argumente psihopedagogice pentru alegerile făcute, scopul final fiind acel al îmbunătățirii practicii didactice.

În procesul de formare inițială a cadrelor didactice pentru educație și dezvoltare timpurie se vor aplica pe larg metodele din arsenalul dezvoltării gândirii critice, cu un pronunțat caracter interactiv: metode bazate pe experiență (reală și simulată); observarea sistematică și independentă, studiul de caz, metoda anchetei, incidentul critic.

Domeniile caracteristice educației timpurii sunt: Sănătate și motricitate, Eu, familia și societatea, Limbaj și comunicare, Științe, Arte în cadrul Curriculumului de Educație Timpurie.

VII. Sugestii de evaluare a stagiului de practică

În cadrul *Practicii de specialitate (psihopedagogice)* nu uităm despre evaluarea procesului instructiv-educativ care, de asemenea, este un element indispensabil al procesului de instruire și educare a copiilor de vârstă preșcolară. Evaluarea permite cadrului didactic să aprecieze gradul în care au fost atinse obiectivele propuse spre realizare, precum și progresul celui educat, oferind, astfel, o bază științifică pentru acțiuni ameliorative în perspectiva proiectării de noi obiective.

Evaluarea reprezintă un ansamblu de operații mentale, acționale, cognitive, atitudinale și afective, prin care se precizează:

- Pentru ce?
- În raport cu ce?
- Pentru cine?
- Ce?
- Cu ajutorul căror instrumente și prin intermediul căror procedee?
- Cum prelucrăm datele și cum valorizăm informațiile obținute?

Evaluarea în grădiniță este o acțiune de cunoaștere a copilului și urmărește progresul acestuia în raport cu el însuși.

Pentru stabilirea unei imagini clare și corecte asupra performanțelor copiilor, se aplică mai multe forme ale evaluării didactice.

Evaluarea inițială/predictivă se desfășoară la început de an școlar, de semestru, la un nou capitol, la o temă nouă, la începutul unei activități, pentru a identifica nivelul de dezvoltare al copiilor, exprimat în termeni de performanțe și competențe actuale și potențiale.

Evaluarea formativă/continuuă se realizează prin observarea comportamentelor, a reacțiilor copiilor în diverse situații spontane și solicitate, prin proiectarea unor sarcini de învățare diferențiată etc., pentru a

identifica progresele în rezolvarea unor sarcini cu un grad de complexitate mai înalt. Evaluarea constă în informarea copiilor asupra obiectivelor pe care trebuie să le îndeplinească (rezultate așteptate), iar rezultatele obținute se compară cu obiectivele.

Evaluarea sumativă de la sfârșit de temă, semestru sau an cuprinde global finalitățile învățării: cunoștințe, comportamente, atitudini de învățare.

Evaluarea finală a stagiului de practică va fi susținut public, în prezența comisiei de evaluare, printr-o comunicare orală de 4-5 minute a fiecărui elev-practicant și prezentarea Agendei formării profesionale, portofoliului de practică unde sunt depozitate produsele activității didactice pe perioada activității practice și susținerii Raportului de practică, unde sunt evaluate competențele profesionale achiziționate pe parcursul stagiului. La apreciere se va ține cont de următoarele cerințe: îndeplinirea sarcinilor prevăzute în programa practicii, frecvența obligatorie la locul de practică, calitatea și prezentarea acestuia, competența răspunsurilor la întrebările suplimentare. Calificativul evaluării este apreciat conform cerințelor – cu notă.

VIII. Cerințe față de locurile de practică

Practica de specialitate (psihopedagogică) probe activitate de joc se va realiza în instituțiile preșcolare:

Instituția-gazdă va:

- asigura respectarea prevederilor contractului privind efectuarea stagiului de practică a elevilor;
- efectua instructajul elevilor privind aspecte de organizare și norme de protecție/de securitate a muncii;
- organiza și asigura condiții corespunzătoare pentru desfășurarea eficientă a stagiului de practică în corespundere cu curriculumul stagiului de practică;
- desemna conducătorul de practică din cadrul instituției de aplicație;
- asigura accesul elevilor la fondul de literatură de specialitate de care dispune instituția de învățământ-gazdă, diverse proiecte didactice, manual școlare, alte materiale și echipamentele corespunzătoare, în conformitate cu curriculumul stagiilor de practică.

IX. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/accesată/procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
1	<i>Curriculum pentru educație timpurie,</i>	Biblioteca Colegiului „Mihai	1

	Aprobat la Consiliul Național pentru Curriculum (Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1699 din 15 noiembrie 2018).	Eminescu”	
2	Pălărie V., <i>Pedagogie</i> , Chișinău, 2007.	Biblioteca Colegiului „Mihai Eminescu”	5
3	<i>Ghidul cadrelor didactice pentru educația timpurie și preșcolară</i> . Chișinău, 2008.	Biblioteca Colegiului „Mihai Eminescu”	8
4	<i>Standarde de învățare și dezvoltare pentru copilul de la naștere până la 7 ani</i> .	Biblioteca Colegiului „Mihai Eminescu”	În limitele stocului disponibil
5	Bolboceanu A; Cincilei C. <i>Standarde profesionale naționale pentru cadrele didactice</i> .	Biblioteca Colegiului „Mihai Eminescu”	În limitele stocului disponibil
6	M.Vrînceanu, <i>1001 idei pentru o educație timpurie de calitate</i> , Ghid pentru educatori, Chisinau, 2010	Biblioteca Colegiului „Mihai Eminescu”	2
7	Voiculescu E., <i>Pedagogia preșcolară</i> , Aramis, 2001.	Biblioteca Colegiului „Mihai Eminescu”	În limitele stocului disponibil
8	Stan L., <i>Pedagogia preșcolărității și școlarității mici</i> . Polirom 2014.	Biblioteca Colegiului „Mihai Eminescu”	5
9	Larisa Vîrtosu, Maria Vrînceanu, <i>Educația și dezvoltarea timpurie a copilului</i> , Ghidul educatorului.	www.unicef.org	2
10	<i>Căile care asigură calitatea/ Dezvoltarea profesionalismului în instituțiile de învățământ preșcolar și primar</i> (Ghid), Chișinău, 2017.	Instituția preșcolară unde își desfășoară practica	2
11	Duminică S., Dascăl A., <i>Metodologia proiectării curriculare a activităților în instituțiile preșcolare de educație timpurie</i> (Ghid), Chișinău, 2017.	Instituția preșcolară unde își desfășoară practica Biblioteca Colegiului „Mihai Eminescu”	3 1

Fișa 1**Cunoașterea cu instituția preșcolară**

1. Studiarea sistemului de organizare a procesului educațional în instituția preșcolară.
2. Examinarea spațiului educațional creat, în grupa de copii preșcolari .
3. Prezentarea grafică a spațiului educațional.
4. Convorbire cu directorul instituției preșcolare.
5. Convorbire cu educatorul grupei ,cu privire la adaptarea copiilor preșcolari la condițiile instituției preșcolare./descrieți experiența didactică a educatorului/

Fișa 2**Evaluarea copiilor în baza dosarelor personale**

- Studiați structura și conținutul dosarelor personale ale copiilor preșcolari
- Argumentați importanța completării dosarelor personale
- Structurați informațiile obținute în tabelul

Date generale despre copii

Nr	Numele prenumele	Data,luna,anul Nașterii	sexul	Numele prenumele părinților	Domiciliul telefon	

Fișa N3**Observarea „Programului zilei” copiilor preșcolari**

1. Cunoașterea cu programul zilei copiilor din grădiniță
2. Respectarea programului zilei în diferite grupe de vîrstă.
3. Compararea programului zilei copiilor în grupa de creșă și grădiniță.
4. Organizarea vieții copiilor în grădiniță cu un conținut bogat și variat.
5. Crearea condițiilor pentru respectarea cerințelor individuale ale copiilor.
6. Evidența gradului de dezvoltare fizică a copiilor preșcolari, particularităților de vîrstă și individuale.
7. Evaluarea deprinderilor cultural-igienice la copiii preșcolari.

Informații:

Activitatea după un program al zilei are un rol deosebit pentru dezvoltarea personală a copilului. Fiecare moment trăit de copil este o ocazie de a învăța ceva, dar acestor activități trebuie să le acordăm aceeași atenție pe care o acordăm activităților didactice în organizare, planificare și desfășurare.

Programul zilei:

- Sosirea și plecarea copilului din grădiniță.
- Întâlnirea de dimineață.
- Salutul
- Gimnastica matinală.
- Micul dejun și masa de prânz.
- Gustarea.
- Îgiena, spălatul și toaleta.
- Somnul/perioada de relaxare de după amiază.

Programul zilnic de activități în grădiniță

Orarul activităților	Activitățile zilei		
	Jocuri și activități didactice	Activități experimentale/pe domenii e dezvoltare	Activități de dezvoltare personală
7.00-8.00	Jocuri și activități la alegere	-	-Primirea copiilor, discuții cu părinții despre starea generală a copiilor
8.30-9.00	-	Activități didactice pe domenii experiențiale	-Întâlnirea de dimineață/16-20min/ Mesajul, calendarul, jocuri de socializare. -pregătirea de activități/distribuirea materialelor, necesități individuale, pauze dinamice, deprinderi de ordine și disciplină, deprinderi de igienă personală și colectivă, exerciții de grupare și regrupare.
11.00-12.30.	Jocuri și activități recreative	-	-activități opționale/dans, limbi moderne/ -Plimbare în aer liber/deprinderi de igienă individuală și colectivă, deprinderi de autoservire, deprinderi de

			disciplină,ordene
12.30-13.00	-		Prânzul
13.00-15.00	-	-	Somnul de zi
15.00-15.00	Jocuri și activități la alegere,activități de relaxare	-	Trezirea copiilor,activități de călire,deprinderi de autoservire,deprinderi de igienă personală,necesități personale
15.00-16.00	-	-	Gustarea
16.00-17.30	Jocuri de dezvoltare a aptitudinilor individuale la alegere	Activități recuperatorii pe domenii experiențiale	Plimbări în aer liber/deprinderi de igienă individuală și colectivă,deprinderi de autoservire,deprinderi de disciplină,ordene.
17.30-18.00	-	-	Cina
18.00-19.00	Jocuri la alegere	-	Plecarea copiilor acasă
19.00-20.00	Jocuri la alegere	-	Deprinderi de ordene

Fișa 3a

Cunoașterea personalității copilului prin desen și alte produse ale activității copilului

Analizând produsele activității copilului - desenele, aplicațiile, construcțiile din diverse materiale, caietele de scris și colorat, vom primi informații prețioase despre viața internă a copilului, atitudinea lui față de lumea înconjurătoare, particularitățile percepției și a altor laturi a vieții psihice a copilului.

1. Valoarea expresivă a desenului.
  - **Gestul grafic.** Liniile apăsată până la ruptură a hârtiei ne vorbește de un copil agresiv, liniile abia subliniate exprimă starea liniștită a copilului;
  - **Spațiul grafic.** Dacă desenul acoperă toată foaia e un copil ambițios care caută să-și afirme prezența sa în tot locul și în orice moment, utilizarea unui spațiu exagerat de mic poate fi un semn de dezechilibru.
  - **Studiul formelor.** Copiii care manifestă interes față de liniile drepte și pentru unghiuri sunt copii realiști, dotați cu o bună capacitate de organizare și inițiativă. Dimpotrivă cei care preferă linii curbe cercuri sunt copii sensibili, foarte imaginativi, dar fără încredere în ei, căutând aprobarea adulților. Echilibrul dintre formele circulare și cele verticale ar indica un

echilibru și control al impulsivității; predominarea liniilor verticale ar fi proprie temperamentelor Holerice și sangvinice iar predominarea liniilor orizontale ar fi un indicator al conflictelor psihologice.

- **Culoarea** - este considerat cel mai important parametru diagnostic. Atitudinea pozitivă este exprimată prin culorile vii, aprinse, atitudinea negativă este exprimată prin culorile închise.

Roșu- culoare preferată de copiii mici, mai târziu va exprima manifestări de ostilitate și dispoziții agresive.

Albastru - exprimă conformism.

Portocaliu – o stare de fericire.

Verde – reacție față de disciplină.

Violetul – tensiuni conflictuale.

Negru – temă, inhibiție, comportament depresiv

Fișa N4

Deprinderi culturale igienice la preșcolari

- Studiați din literatura de specialitate deprinderile culturale-igienice pentru copiii de vârstă preșcolară
- Determinați gradul de formare a deprinderilor culturale-igienice la copii
- Argumentați necesitatea formării deprinderilor culturale-igienice la vârsta preșcolară
- Creați o fișă care îndemna pe copii să respecte normele de igienă
- Încercați să orientați pe copii, prin propriul exemplu, spre respectarea deprinderilor culturale-igienice

Fișa N5

Cunoașterea copilului în rezultatul relațiilor acestuia cu adulții

- Crearea condițiilor mediului de comunicare cu semenii
- Stimularea tendinței de a colabora cu cei din jur
- Forme de colaborare emoțional-situativă, situativ-personală, situativ-practică, de cunoaștere
- Motive ce determină forma de comunicare
- Crearea anumitor situații ce ar susține dorința micuțului de a comunica cu adultul
- Cum comunică copilul verbal cu ceilalți copii
- Cum se adresează și răspunde educatoarei și altor adulți

- Cum comunică nonverbal, prin gesturi și mimică
- Cum își exprimă reacțiile emoționale
- Cum își exprimă atitudinea față de ceilalți/cooperare, retragerrea, izolarea
- Cultivarea sociabilității copilului prin intermediul relațiilor de colaborare și comunicare în joc cu alți copii
- Argumentați necesitatea relațiilor de cooperare și colaborare prietenoasă/educator-copil, copil-copil/
- Propuneți soluții

Fișa N6

Gradul cunoașterii de sine „Cine sunt eu?”

- Plasarea cronologică și spațială/numele de familie, prenumele, vârsta, adresa etc./
- Care este numele și pronumele tău?
- Tu ești fetiță sau băiat? Dar ce vei fi când vei crește mare femeie sau bărbat?
- Ai frați, surori? Cine din voi e mai mare?
- Câți ani ai? Dar câți vei avea peste un an?

Urmează probă pentru evidențierea gradului de sine.

Desfășurare Câțiva copii se așază pe scăunele cu mâinele la spate

Le adresez întrebarea -Știi ce ai în buzunare?

După ce răspund notăm obiectele enunțate

Cerem apoi să scoată obiectele din buzunare și să le pună pe masă

Interpretare. Se verifică exactitatea, se compară rezultatele.

Fișa N7

Percepția formelor și direcțiilor spațiale

Grupa mică

Jocul didactic „Săculețul fermecat”

Sarcina Copilul prin pipăit determină forma obiectelor

Grupa medie

Sesizarea spațială Sînt aranjate obiecte în fața copilului, la spate, la stînga, dreapta

Sarcina Copilul trebuie să numească unde se află fiecare obiect?

Grupa mare

Percepția formei, mărimii

Pe o foaie sînt reprezentate figuri geometrice

Cele din dreapta sînt colorate, iar cele din stînga similare, dar este numai conturul lor.

Sarcina Copilul este solicitat să decupeze numai figurile cu contur și să le suprapună peste cele colorate Astfel el va obține o foaie albă.

Concluzii.

Fișa N 8

Determinarea intereselor copiilor

Sarcină

Alege un grup de copii și completează tabela

Numele	Vreau să știu	Vreau să fac	Vreau să pot

În concluzie, determină interesele copiilor

Fișa N 9

Gradul de dezvoltare a operațiilor gândirii

Grupa mică. Însușirea noțiunilor.

Obiectiv: dezvoltarea capacității de a însuși semnificația obiectelor

Sarcina –copiilor li se propun întrebări la care se cere să numească cât mai multe obiecte din jurul său

- ✓ Cu ce haine ești îmbrăcat?
- ✓ Numește obiectele din jurul tău ?
- ✓ Ce ai servit azi la dejun ?
- ✓ Numește animalele domestice de pe imagini?

Grupa medie-mare Integrarea noțiunilor.

Obiectiv: ec capacității de a generaliza,raporta noțiunile integratoare la semnificația obiectelor ce le reprezintă

Sarcina –copiilor li se propun noțiuni aparținând aceleiași categorii integratoare,să numească cât mai multe obiecte,ființe,lucruri

Exemplu

- ✓ Numește toate animalele care trăiesc în casa omului?
- ✓ Numește toate animalele care trăiesc în pădure?
- ✓ Numește tot ce poate zbura?
- ✓ Numește tot ce poate înota?
- ✓ Nume.te toate obiectele din lemn?
- ✓ Numește toate fructele care le consumi?
- ✓ Numește toate obiectele care au roți?
- ✓ Numește legumele care cresc la bunici?

Fișa N 10

Determinarea stilului de învățare

Caracteristici ale comportamentului de învățare

Stilul auditiv

- ✚ Învăță din explicațiile educatorului
- ✚ Verbalizează acțiunea întreprinsă pentru a învăța
- ✚ Este eficient în discuție de grup

Stilul vizual

- ✚ Este important să vadă textul scris
- ✚ Învăță pe baza ilustrației, hărții, imaginii, diagramei.
- ✚ Recitirea, rescrierea materialului sînt metodele de fixare

Stilul tactil

- ✚ Are nevoie să se implice fizic în activitatea de învățare
- ✚ Se exprimă folosind mișcarea mâinilor și comunicarea nonverbală

Stilul kinestezic

- ✚ Învăță din situațiile în care poate să experimenteze
- ✚ Lipsa de activitate determină agitație, fiind etichetat drept copil cu tulburări de comportament

Vizual	Imagini, grafice, diagrame, tabele, modele etc	
Auditiv	Lectură, înregistrări audio, povestire, muzică, verbalizare etc	
Kinestezic	Interpretare, joc de rol, modelare în lut etc	
Tactil		

Fișa N 11

Observarea activității de joc a copiilor

- Grupa de copii –mediul stimulatив pentru desfășurarea jocurilor (timpul suficient și spațiul necesar într-un mediu curat și securizat)
- Înzestrarea jocurilor cu materiale necesare și jucării suficiente (accesibile, durabile, colorate viu) și formarea deprinderilor de utilizare a lor
- Îmbogățirea sferei tematice a jocurilor și diversificarea modalităților de joc (îmbogățirea cunoștințelor, extinderea acțiunilor de joc)
- Crearea posibilităților multiple de a se juca cu adulții
- Stimularea stabilității relațiilor de joc cu alți copii
- Dezvoltarea jocului în comun

- Dirijarea atenției copiilor spre evenimentele la care se întâmplă să satisfacă curiozitatea lor
- Participarea eficientă a educatorului în jocurile copiilor
- Implicarea copiilor în joc
- Comportamentul de neimplicare-copilul se plimbă de la un joc la altul sau de la o situație la alta fără a se implica
- Supraveghetor-copilul urmărește ceilalți copii cum se joacă pentru perioade lungi de timp,uneori adresează întrebări sau are sugestii,dar nu se implică
- Jocul paralel-copilului îi place să se joace singur cu jucăriile pe care el și le alege și nu pare deloc interesat de-a se juca cu ceilalți copii
- Jocul asociativ-copilul se joacă cu ceilalți,se implică în unele acțiuni,are tendința de a exclude pe alții limitînd numărul cu cei care se joacă Jocul cunoaște evoluția numai cu actorul fiecărui implicat sau fără negociere.

Fișa N 12

Observarea comportamentului copiilor

- Punctualitatea(reacție la indicațiile adulților.)
- Atitudinea(poziția la masă,pe scaun,mișcările)
- Reacție la întrebările educatorului(gest,poziție,mimică)
- Reacție la observațiile educatorului
- Gradul de atenție la ceea ce se întâmplă în grupă(atent,absent,oscilant)
- Cît timp este concentrat la activitate,cînd dă semne de oboseală(se adresează copilului de alături,se-nvîrtește,se agită,privește pe fereastră și își roade unghiile)
- Se comportă agresiv(aruncă jucării,face zgomot,vorbește neîntrebat,vorbește tot timpul)
- **Atitudinea față de semenii și educator**
  - Politicos,obraznic,indiferent
  - Bruschează copiii sau e prietenos,timid,rușinos
  - Nu discută cu nimeni,se retrage și se joacă singur
- **Comportamentul la plimbare**
  - Se bucură cînd se anunță plimbarea
  - În care jocuri îi place să se joace la plimbare
  - Ce rol are în joc(de conducere,subordonare,inițiază jocul sau nu)
  - Conduita în timpul jocului(excitat,temperat,normal)
- Ați observat în grupă copii cu semne de risc?(cu mici dificultăți),prin ce se manifestă?
- Care este atitudinea față de acești copii?
- Cum se integrează ei în colectivul de copii?

- Care este atitudinea educatorului față de acești copii?

Fișa N 13

Activitatea copiilor în centre

CENTRELE DE INTERES

CENTRELE DE INTERES	Care centre sânt active? Cînd activează copii în centre?
➤ Biblioteca	
➤ Științe	
➤ Arte	
➤ Jocul de rol	
➤ Construcții	
➤ Apî și nisip	

Etaplele amenajării ariilor de stimulare sunt

- Cunoașterea grupei de copii și cunoașterea fiecărui copil în parte
- Cunoașterea resurselor și echipamentelor materiale,obiectelor necesare
- Planificarea ariilor și adecvarea activităților în concordanță cu activitățile frontale
- Amenajarea diferitor arii și dotarea lor cu materiale necesare
- Cunoașterea ariilor împreună cu copiii/stabilirea regulilor de activitate și ordine,stabilirea obiectivelor fiecărei arii în colaborare cu copiii./

Observarea activității copiilor în ariile de stimulare /centre/

1. Necesitatea organizării și îndrumării activităților pe interese

- ✓ - principiile organizării activității pe interese
- ✓ - principiul liberii opțiuni
- ✓ - ierarhizarea obiectivelor educaționale
- ✓ - îndrumări/însărcinări/sistematice
- ✓ - activizarea centrelor.
- ✓ - pregătirea copiilor pentru a activa în centre

2. Obiectivele activității pe interese

3. Conținutul activităților pe interese

- ✓ - oferiți libertate copiilor de a crea după dorință în centre
- ✓ - stați de copilul care are nevoie de încurajare
- ✓ - apreciați efortul copiilor, dați fiți obiectivi
- ✓ - comentați cu atenție și sinceritate munca depusă de copii.
- ✓ - responsabilizați copiii cu păstrarea curățeniei în Centru

4. Organizarea și îndrumarea jocurilor în centre

- ✓ - jocuri de creație cu subiecte din viața cotidiană
- ✓ - jocuri de creație cu subiecte din basme și povești/jocuri-dramatizări/
- ✓ - jocuri cu reguli/jocuri didactice/
- ✓ Jocuri distractive/jocuri întreceri, jocuri hazlii, jocuri de atenție.../

Observarea activității copiilor în centre/arii de stimulare/

Data _____

Ora	Centre de activitate	Numele copiilor	Inițiatî de copil	Inițiată de adult	Singur	În pereche	În grup
	Biblioteca						
	Științe						
	Arte						
	Joc de rol						
	Construcții						
	Nisip și apă						

Obiectivele stagiului de practică

- Familiarizarea elevilor cu specificul instituției de învățămînt
- Cultivarea dragostei față de viitoarea profesiei
- Aplicarea cunoștințelor teoretice formînd abilități practice
- Inițierea elevilor în tehnica observării, înregistrării, și interpretării datelor selectate
- Cunoașterea unor aspecte ale personalității educatorului și rolul lui în organizarea procesului educațional
- Formarea deprinderilor de a observa, a analiza și aprecia fenomenele psihopedagogice

- Dezvoltarea capacității de a înțelege și a explica particularitățile comportării copiilor de vîrstă preșcolară
- Formarea capacității de colaborare cu educatorul și alți colaboratori ai instituției preșcolare
- Dobîndirea prin exersare a unor calități specific profesiei de educator, punctualitate, responsabilitate, dragoste față de copii
- Continuarea însușirii treptelor de proiectare și realizare a procesului educațional

Elevii-practicanți sînt obligați:

- a) Să se prezinte conform orelor stagiului de practică
- b) Să asiste numărul de ore conform planului de învățămînt
- c) Să consemneze întreaga lor activitate, pe perioada stagiului de practică, în agendă
- d) Să efectueze stagiul de practică conform cerințelor curriculare în conformitate cu ordinul conducerii instituției/schimbarea unității-bază de practică este strict interzisă/
- e) Să execute dispozițiile și recomandările conducătorului stagiului de practică
- f) Să respecte Regulamentul de funcționare internă și condițiile de securitate a muncii în instituția-bază de practică
- g) Să atribue respect, dragoste, bunăvoință și cultura comunicării în relațiile cu copiii
- h) Să manifeste inteligență, responsabilitate și spirit creativ în organizarea procesului educațional cu copiii preșcolari
- i) Să completeze portofoliul de practică cu materiale, fișe și însărcinări individuale.
- j) Să completeze fișa de evaluare la finalul stagiului de practică.

Raport

despre performanțele obținute la practica psihopedagogică
specialitatea: _____

grupa: _____

elevul-practicant _____

metodist: _____

Instituția unde ai realizat stagiul de

practică: _____

Educatori _____

_____

Baza materială a instituției:

Performanțele obținute:

Dificultăți:

Propuneri:
